

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕПІДЕМІОЛОГІЇ

Кафедра _____

Навчальний рік _____ 2024 - 2025 _____

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

БІОСТАТИСТИКА ТА КЛІНІЧНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ

_(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компонент _____ вибірковий _____

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 221 «Стоматологія» _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма _____ «Стоматологія» _____

_____ Другого (магістерського) рівня вищої освіти _____

Курс _____ IV _____

Силабус навчальної дисципліни затверджено
на засіданні кафедри епідеміології

Протокол від
“28” серпня 2020 року № 17

Зав. кафедрою,
проф. _____ Т.О. Чумаченко

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем
професійної підготовки медико-профілак-
тичного профілю

Протокол від
“28” серпня 2020 року № 1
Голова методичної комісії,
професор _____ В.А. Огнєв

Розробники силабусу:

1. Чумаченко Тетяна Олександрівна, завідувач кафедри епідеміології ХНМУ, д. мед. н., професор

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Макарова Вікторія Іванівна, асистент кафедри епідеміології ХНМУ

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Райлян Марина Володимирівна, асистент кафедри епідеміології

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

4. Орловська Катерина Володимирівна, асистент кафедри епідеміології

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

5. Бережна Антоніна Валентинівна, асистент кафедри епідеміології, доктор філософії

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

6. Ключник Інна Олексіївна, асистент кафедри епідеміології

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Чумаченко Тетяна Олександрівна, д. мед. н., професор, завідувачка кафедри епідеміолог
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0001699 https://scholar.google.com.ua/citations?user=8fVP7fwAAAAJ
Контактний телефон	067-570-80-55
Корпоративна пошта викладача	to.chumachenko@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щосереді 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Райлян Марина Володимирівна, асистентка кафедри епідеміології
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://www.webofscience.com/wos/author/record/FSO-7653-2022 https://scholar.google.com.ua/citations?user=LA6hS4MAAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209531694 https://orcid.org/0000-0002-1587-4435 http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1486615

Контактний телефон	068-611-42-00
Корпоративна пошта викладача	mv.railian@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щоп'ятниці 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Макарова Вікторія Іванівна , асистентка кафедри епідеміології, завуч кафедри
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://scholar.google.com.ua/citations?user=QXXuFOEAAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209529692&origin=recordpage https://orcid.org/0000-0003-4104-0052 http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/1488434
Контактний телефон	067-75-61-614
Корпоративна пошта викладача	vi.makarova@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щовівторка 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Орловська Катерина Володимирівна , асистентка кафедри епідеміології
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=XTKie10AAAAJ https://orcid.org/0000-0002-6067-861X
Контактний телефон	066-378-18-06
Корпоративна пошта викладача	kv.orlovska@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щопонеділка 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу

	та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Бережна Антоніна Валентинівна , асистентка кафедри епідеміології
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://orcid.org/0000-0002-3258-5985 https://scholar.google.com.ua/citations?user=iALcZPAAAAAJ&hl=uk
Контактний телефон	067-358-12-08
Корпоративна пошта викладача	av.berezhna@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щоп'ятниці 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Монакова Ольга Сергіївна , асистентка кафедри епідеміології
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=FxB2IuEAAAAJ https://www.scopus.com/list/form/overview.uri?_id=1688116693261 https://www.webofscience.com/wos/my/settings/general?state=%7B%22navigationId%22:4%7D https://orcid.org/0000-0003-4310-0530
Контактний телефон	066-882-47-51
Корпоративна пошта викладача	os.monakova@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щопонеділка 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Ключник Інна Олексіївна , асистентка кафедри епідеміології

звання, науковий ступінь	
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Епідеміологія, молекулярна епідеміологія, інфекційні захворювання, громадське здоров'я. https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-epidemiologiyi/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=droyk5oAAAAJ
Контактний телефон	050-036-26-19
Корпоративна пошта викладача	ii.kliuchnyk@knmu.edu.ua
Консультації	очні консультації: щопонеділка 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams
Локація	м. Харків, вул. Трінклера,12

Вступ

Силабус освітнього компонента «Біостатистика та клінічна епідеміологія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 «Стоматологія»

Опис компоненту

Вивчення компонента направлено на формування знань щодо статистичних та клінічних досліджень на сучасному етапі розвитку медичної науки, методології їх організації та проведення, оцінки отриманих результатів та використання цих даних в практиці лікаря.

Предметом вивчення компонента є клінічна епідеміологія як підґрунтя доказової медицини, використання методів біостатистики для оцінки стану здоров'я та благополуччя населення.

Пререквізити – Біостатистика, Медицина громадського здоров'я, Епідеміологія, Медична інформатика та комп'ютерні технології й інтегрується з цими компонентами;

Постреквізити основні положення освітнього компоненту застосовуються при підготовці до ліцензованого іспиту ОСКІ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення компонента «Біостатистика та клінічна епідеміологія» є формування знань з методології проведення наукового дослідження для оптимізації процесу діагностики, лікування та профілактики захворювань та прийняття обґрунтованих клінічних рішень при проведенні діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів відносно кожного пацієнта.

1.2. Основними завданнями вивчення компонента «Біостатистика та клінічна епідеміологія» є:

- вивчення теоретичних основ біостатистики;
- засвоєння методики розрахунку та аналізу основних біостатистичних показників та критеріїв, їх інтерпретації при проведенні досліджень;
- вивчення сучасних принципів клінічної епідеміології;
- засвоєння методичних та теоретичних основ проведення клінічних досліджень.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє компонента

інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 7 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11 Здатність працювати в команді.

спеціальні (фахові, предметні):

- ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

1.3.2. Вивчення компонента забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

- ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
- ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
- ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

1.3.3. Вивчення компонента забезпечує набуття здобувачами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- уміння чітко висловити свою думку
- уміння бути членом команди, працювати на результат
- уміння визначити суть проблеми та причини її виникнення
- здатність сформулювати варіанти розв'язання цієї проблеми
- здатність обрати оптимальне рішення
- уміння відрізнити факти від міфів, стереотипів та особистих уявлень
- уміння знайти відповідну інформацію і достовірні джерела

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	денна форма навчання
		Вибірковий

Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: <u>221 «Стоматологія»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		4-й	-й
		Семестр	
		7-й / або 8-й	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи здобувач вищої освіти - 70	Освітній ступінь: <u>Другий</u> (магістерський) <u>рівень</u> ОПП <u>«Стоматологія»</u>	Лекції	
		0 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Вид контролю: залік			

2.1 Опис компонента

2.2.1 Лекції

Лекційні заняття не передбачено.

2.2.2 Семінарські заняття

Семінарські заняття не передбачено.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Біостатистика як основа клінічної епідеміології та доказової медицини. Інформаційна складова епідеміологічних та клінічних досліджень. Роль офіційної статистики в аналізі здоров'я населення.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
2	Епідеміологічні дані. Основні принципи планування клінічних досліджень. Статистичні показники і	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ

	стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях. Графічна презентація епідеміологічних даних. Аналіз та інтерпретація даних.			на задану тему Підсумковий контроль: залік
3	Описові епідеміологічні методи дослідження. Формування та перевірка гіпотез щодо причин появи захворювання. Аналітичні епідеміологічні дослідження.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
4	Експериментальні епідеміологічні дослідження. Захист індивідуальної роботи. Залік	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, консультація	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
	всього	20		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не має

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Статистичні показники і стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях. Графічна	14	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

	презентація епідеміологічних даних. Аналіз та інтерпретація даних			опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
2	Виконання індивідуальної самостійної роботи (презентація аналізу кількісних та якісних показників епідемічного процесу щодо актуальної патології людини)	15	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, консультація	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
3	Біостатистика як основа клінічної епідеміології та доказової медицини.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
4	Інформаційна складова епідеміологічних та клінічних досліджень. Роль офіційної статистики в аналізі здоров'я населення.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
5.	Епідеміологічні дані. Види епідеміологічних даних, збір та обробка епідеміологічних даних.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему

				Підсумковий контроль: залік
6.	Принципи планування епідеміологічних досліджень.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
7.	Епідеміологічне спостереження. Описово – оціночні методичні прийоми. Скрінінг. Статистичне спостереження. Екологічні дослідження.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
8.	Аналітичні методичні прийоми. Ретроспективне та проспективне дослідження. Вибіркове дослідження. Вивчення епідеміологічного ризику.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
9.	Формування гіпотез про причини виникнення захворюваності, їх перевірка.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
10.	Експериментальні епідеміологічні	4	розповідь-пояснення,	Поточний контроль: усне

	дослідження. Природний експеримент. Неконтрольований та контрольований експеримент. Математичне моделювання. Піраміда доказовості.		бесіда, презентація, дискусія,	опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
11.	Похибки в епідеміологічних дослідженнях. Джерела похибок. Систематична похибка, випадкова похибка, кофаундери. Способи контролю похибок.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему Підсумковий контроль: залік
12.	Підготовка до заліку	4	консультація	Опитування, тести
	Всього годин	70		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу (наказ ХНМУ від 21.08.2021 № 181)

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної теми освітнього компонента, здобувачу вищої освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Критерії оцінювання знань та вмінь здобувачів при проведенні практичних занять, при заліку, диференційованому заліку, іспиту з освітнього компонента

Бали	Критерії оцінювання
незадовільно	Виставляється, коли здобувач погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту або фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, фрагментарно виконав практичну роботу
задовільно	Виставляється, коли здобувач орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
добре	Виставляється у випадку, коли здобувач розкриває основний

	зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час її проведення.
відмінно	Виставляється здобувачу, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу здобувача, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (див. нижче).

ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Перерахунок середньої оцінки за ПНД, проводиться відповідно до таблиці 2, так як освітній компонент завершуються заліком. Кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для допуску до заліку від 120 до 200 балів.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо

4.5-4,51	180	3.72-3,73	149
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Оцінювання індивідуальних завдань

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**) (див. табл. 3.2). Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачу вищої освіти **тільки комісійно** (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. При цьому загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

Таблиця 3.2

Розподіл додаткових балів для здобувачів у залежності від виду виконаної індивідуальної роботи

Вид індивідуальної роботи	Кількість балів
Доповідь та публікація тез на конференціях з міжнародною участю	8 - 10
Доповідь та публікація тез на конференціях в Україні	7 - 8
Публікація тез на конференціях з міжнародною участю	6 - 7
Публікація тез на конференціях в Україні	4 - 6
Пошук епідеміологічних даних	3 - 4
Підготовка усного повідомлення з презентацією на занятті	2 - 4
Підготовка усного повідомлення на занятті	0 - 2

Оцінювання самостійної роботи

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час практичних занять та заліку.

Оцінка з освітнього компонента

Освітній компонент вивчається протягом 1-го семестру. Освітній компонент завершуються заліком.

Технологія оцінювання освітнього компонента (табл. 3 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти...»).

Оцінювання результатів вивчення освітнього компонента проводиться безпосередньо під час заліку. Оцінка з освітнього компонента визначається як сума балів за ПНД, перерахованих у 200-бальну шкалу за таблицею 2 та індивідуальних завдань здобувача вищої освіти і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за
--------	-----------------------	-----------

за 200 бальною шкалою		чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, які виконали програму освітнього компонента у повному обсязі. Оцінки "Fx" або "F" ("незадовільно") виставляються здобувачам вищої освіти, яким не зараховано вивчення освітнього компонента, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення освітнього компонента відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувач вищої освіти відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності здобувачів вищої освіти з освітнього компонента за формами: У-5.03А – залік.

3.2. Питання до заліку / контрольні питання:

Розділ 1. Біостатистика

1. Визначення понять «біостатистика»
2. Основні етапи розвитку біостатистики. Видатні вчені та їх внесок у розвиток біостатистики.
3. Місце та роль біостатистики у роботі лікаря.
4. Мета клініко-епідеміологічних досліджень та якість організації їх проведення.
5. Медична інформація.
6. Види інформаційного обслуговування.
7. Теоретичні основи медичної статистики.
8. Медична статистика: предмет, зміст та завдання.
9. Розділи медичної статистики.
10. Джерела статистичної інформації: облікова та звітна документація, бази даних, реєстри та довідники.
11. Використання методу опитування в галузі охорони здоров'я.
12. Види опитувальників, їх характеристика.
13. Сучасні підходи до аналізу та оцінки якості життя.
14. Роль офіційної статистики в аналізі здоров'я населення, її переваги та недоліки.
15. Світова статистика охорони здоров'я. Роль Всесвітньої організації охорони здоров'я в інформаційному забезпеченні.
16. Європейська база даних «Здоров'я для всіх».

Розділ 2. Клінічна епідеміологія

1. Формуванні «клінічної епідеміології», цілі, задачі.
2. Історія виникнення напряму «науково обґрунтована (доказова) медицина».
3. Епідеміологічний підхід до вивчення патології людини. Відмінність епідеміологічного підходу від інших специфічних наукових підходів, що застосовуються в медицині для вивчення причинно-наслідкових відносин.
4. Епідеміологічні дані.
5. Основні принципи планування епідеміологічних досліджень.
6. Види епідеміологічних даних. Збір епідеміологічних даних.
7. Стандартне визначення випадку. Класифікація. Випадок підтверджений, ймовірний і підозрілий (можливий).
8. Проблеми вибірових досліджень. Розмір вибірки. Формування вибірок. протокол епідеміологічного дослідження.

9. Статистичні показники і стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях.
10. Показники центральної тенденції (мода, медіана, середня арифметична), обчислення та тлумачення розбіжності, стандартного відхилення та довірчого інтервалу.
11. Графічне подання даних - зображення проявів захворюваності. Способи презентації епідеміологічних даних.
12. Таблиці, правила побудови.
13. Лінійні графіки та діаграми, їх порівняльна характеристика, область застосування.
14. Показники частоти і поширеності захворюваності.
15. Обчислення і тлумачення відношень, пропорцій, коефіцієнтів, інцидентності, превалентності, смертності, летальності.
16. Інтенсивність. Динаміка.
17. Територіальна характеристика розподілу захворюваності.
18. Опис структури захворюваності та виявлення груп ризику.
19. Формування гіпотез про можливі фактори ризику. Оцінка гіпотез про причини і умови виникнення захворювань.
20. Когортні епідеміологічні дослідження. Поздовжні (ретроспективні і проспективні) дослідження. Переваги і недоліки когортних досліджень
21. Статистична обробка даних, отриманих в когортних дослідженнях. Вимірювання асоціацій (ефекту впливу). Абсолютний, відносний і атрибутивний ризик.
22. Дослідження «випадок-контроль». Етапи проведення, переваги і недоліки. Відношення шансів.
23. Джерела помилок в епідеміологічних дослідженнях і способи їх усунення.
24. Систематична помилка. Упередженість вибору. Упередження інформації. Способи контролю систематичної помилки.
25. Випадкова помилка. Види випадкової помилки. α -помилка, β -помилка. Способи усунення випадкової помилки.
26. Кофундінг-фактор. Способи контролю чинників, що заважають.
27. Рандомізація.
28. Рестрикція.
29. Статистичне моделювання.
30. Стратифікаційний аналіз.
31. Модифікація ефекту.
32. Контрольований, неконтрольований та природній епідеміологічні експерименти. Епідеміологічні випробування. Моделювання епідемічного процесу.
33. Організація рандомізованого контрольованого дослідження.
34. Псевдорандомізація.
35. Засліплення (маскування) дослідження: сліпе, подвійне, потрійне і чверте сліпі випробування.
36. Біоетичні аспекти епідеміологічних досліджень. Згода учасників.

3.4. Індивідуальні завдання для студентів 4-го року навчання є виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) у вигляді усного повідомлення з презентацією результатів ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної та неінфекційної захворюваності окремої нозоформи з виведенням проявів та закономірностей

епідемічного процесу по окремим територіям, певному часу по групам населення та по колективах та створення реферату за темою.

Рекомендовані теми для реферативної роботи:

1. Основні історичні етапи розвитку епідеміології.
2. Дослідження Джона Сноу – перше епідеміологічне дослідження.
3. Епідеміологічне вивчення стану здоров'я населення лікарями земської медицини.
4. Епідеміологічне дослідження пелагри в першій половині ХХ сторіччя.
5. Епідеміологічне дослідження етіології вроджених пороків серця на прикладі досліджень «випадок-контроль» та «когортного».
6. Перші дослідження «випадок-контроль» в США та Великобританії.
7. Когортне дослідження во Фрамінгеймі.
8. Історія формування клінічної епідеміології.
9. Історія формування «доказової медицини».
10. Систематичні огляди. Принципи їх складення.
11. Мета-аналіз.
12. Бази даних, які мають доказову інформацію.
13. Методи статистичного аналізу, які використовують в сучасній доказовій медицині.
14. Правові та етичні аспекти проведення сучасних епідеміологічних досліджень.
15. Графічне представлення епідеміологічних даних.
16. Принципи доказової медицини. Ієрархія доказовості.

3.5. Правила оскарження оцінки

Скарга надається відповідальному за навчально – методичну роботу або завідувачу кафедри, обговорюється на засіданні кафедри, здобувачу вищої освіти пропонується складання іспиту перед комісією, до складу якої входять декан факультету, завідувач кафедри, завуч кафедри, доцент кафедри та/або викладач академічної групи, комісійно вирішується питання про підсумкову оцінку.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вимоги освітнього компонента

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі практичні заняття та виконають всі розділи самостійної роботи. Всі пропущені заняття необхідно відпрацювати згідно розкладу відпрацювань.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувач вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надає на першому практичному занятті.

Під час практичних занять здобувач вищої освіти та здобувач вищої освіти рекомендовано зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Здобувачі вищої освіти повинні приходити вчасно, не запізнюватися, на заняттях повинні бути вдягнуті у медичний халат, змінне взуття та бахіли не потрібні, верхній одяг залишається в гардеробі.

Використання електронних гаджетів допускається у разі необхідності (як калькулятор або для наочного представлення інформації у вигляді графіків та діаграм), проте дзвінки можна робити тільки під час перерви, пошук вірної відповіді за допомогою гаджетів за допомогою мережі інтернет заборонено.

Поведінка в аудиторії

Здобувач вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Щодо осіб з особливими освітніми потребами – всі здобувачі освіти мають право на отримання знань, в тому числі, якщо в цьому буде потреба, у дистанційному форматі.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни - активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувач вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувача вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Техніка безпеки

На першому занятті буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, сховище, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо, як поводитися при сигналі «Повітряна тривога».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра епідеміології підтримує нульову толерантність до плагіату. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Зарахування додаткових балів проводиться комісійно за виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) з ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної захворюваності, та презентації результатів проведених досліджень на науково – практичних конференціях різного рівня (усна доповідь, публікація тез, статті у фахових журналах, постерні доклади). Проте при виявленні плагіату бали будуть анульовано та відніматися. Списування та користування електронними гаджетами під час відповіді, заліку заборонено.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Мулик О.В., Пригалінська Т.Г., Свистун-Золотаренко Л.О. Біостатистика засобами MS Excel частина 1. Навчальний посібник Київ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023 - 364 с.
2. Біостатистика: підручник / [Грузева Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. та ін.]; за заг. ред. Грузевої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. - 384 с.
3. Чумаченко Д. І. Імітаційне моделювання епідемічних процесів: прикладні аспекти : монографія / Д. І. Чумаченко, Т. О. Чумаченко. – Харків : ФОП Панов А.М., 2023. – 300 с.
4. Fletcher, Robert H. Clinical epidemiology: the essentials/Robert H. Fletcher, Suzanne W. Fletcher. -4th ed. p.; cm. Includes bibliographical references and index. ISBN 0-7817-5215-9 (alk. paper)
5. Gary D. Friedman. Primer of epidemiology. 5-th ed. p. McGraw-Hill: Professional, - 2004. – 401 p.
6. Epidemiologic Methods The Essential 1st Edition - November 15, 2022 Imprint: Academic Press Author: Stephen C. Newman Language: English Paperback ISBN: 9780443187803
7. Реймонд С. Грінберг . Медична епідеміологія: Здоров'я населення та ефективна медична допомога, 5-е видання . Макгроу-Хілл ; 2015 рік
8. Higgins JPT, Thomas J, Chandler J та ін. . Кокранівський посібник із систематичних оглядів втручань, 2-е видання . John Wiley & Sons ; 2019 рік
9. Higgins JPT, Thomas J, Chandler J та ін. . Кокранівський посібник із систематичних оглядів втручань, 2-е видання . John Wiley & Sons ; 2019 рік
10. Посібник із процедури спеціальної групи профілактичних послуг США . https://www.uspreventiveservicestaskforce.org/uspstf/sites/default/files/inline-files/procedure-manual_2016%20%281%29.pdf
Оновлено: 1 грудня 2015 р. Перевірено: 10 серпня 2020 р.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Кокранівська бібліотека <https://www.cochranelibrary.com/>
2. Кокранівська база даних систематичних оглядів <https://studfile.net/preview/5290784/page:8/>
3. PubMed — електронна база даних медичних і біологічних публікацій <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
4. Elsevier Open access journals <https://www.elsevier.com/open-access/open-access-journals>

8. ІНШЕ

1. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
2. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
3. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
8. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk
9. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
10. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
11. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx